

ЗМІСТ

ПЕРЕДНЄ СЛОВО

Леся Алексієвець	
<i>АБО ЩО СТВОРЮЄ ІСТОРІЯ</i>	6

СТУДІЇ

Володимир Місько, Ярослав Секо	
<i>ІСТОРИЧНА ОСВІТА В КРЕМЕНЕЦЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УЧИТЕЛЬСЬКОМУ ІНСТИТУТІ (1940–1951)</i>	15
Тетяна Орлова	
<i>“РЕВОЛЮЦІЯ ПРЕТЕНЗІЙ” І ПОСТРАДЯНСЬКИЙ ПРОСТІР У ДЗЕРКАЛІ СОЦІАЛЬНОЇ ІСТОРІЇ</i>	33
Наталія Романишин, Олена Шкуратенко	
<i>ДЕРЖАВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ЗАКАРПАТТЯ У МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД</i>	40
Михайло Юрій, Леся Алексієвець	
<i>ХРУЩОВСЬКА “ВІДЛИГА” ЯК ВІДНОВЛЕННЯ САМОІДЕНТИФІКАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ</i>	51
Лариса Цибуленко, Геннадій Цибуленко	
<i>ВІЗІЯ КОНВЕЄРНОГО ЗНИЩЕННЯ НА ПРИКЛАДІ РЕПРЕСІЙ У ПОЛЬСЬКОМУ СЕЛІ НОВОПЕТРІВКА ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ</i>	61
Сергій Гуменний	
<i>НЕЛЕГАЛЬНІ МІГРАЦІЇ ЯК ЕЛЕМЕНТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЙСНОСТІ ТАРНОПОЛЬСЬКОГО ВОЄВОДСТВА РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА (1921–1939)</i>	70
Антоніна Волошенко	
<i>СИСТЕМНА КОРУПЦІЯ В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ НЕЕФЕКТИВНОЇ ПРОТИДІЇ</i>	77
Любов Литвин	
<i>СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ В УКРАЇНІ</i>	86

УКРАЇНА В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Ігор Дацків	
<i>СТАНОВЛЕННЯ ДИПЛОМАТИЧНИХ ВІДНОСИН ГЕТЬМАНАТУ П. СКОРОПАДСЬКОГО З ДЕРЖАВАМИ ЧЕТВЕРНОГО СОЮЗУ</i>	89
Микола Алексієвець, Назар Лис	
<i>СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ І РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА В ОБОРОННО-БЕЗПЕКОВІЙ СФЕРІ: ІСТОРІОГРАФІЯ ПРОБЛЕМИ (1991–2017)</i>	97
Stepan Vasylyshyn	
<i>TENDENCIES AND PROBLEMS OF COLLABORATION IN THE ECONOMIC SPHERE BETWEEN UKRAINE AND THE REPUBLIC OF BELARUS IN CONTEMPORARY CONDITIONS (2010–2014)</i>	103

ДОСЛІДЖЕННЯ ІЗ ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ

Олександр Шама	
<i>КОНЦЕПЦІЯ “LOSTATO” Н. МАКІАВЕЛЛІ ТА ПОДОЛАННЯ ЛОГОКРАТІЇ У СФЕРІ ДЕРЖАВНИЦЬКОЇ ДУМКИ ЕПОХИ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ</i>	111
Людмила Чекаленко	
<i>БЕЗПЕКОВА ПОЛІТИКА ФРАНЦУЗЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ</i>	125

Світлана Орлик

*КРИЗА ВНУТРІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ НА ОКУПОВАНИХ РОСІЄЮ ТЕРИТОРІЯХ
ГАЛИЧИНИ І БУКОВИНИ В ПЕРІОД ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ ТА ВПЛИВ ЇЇ НА
ПРОДОВОЛЬЧИЙ РИНОК*..... 135

Володимир Васильчук

ІСТОРИЧНІ ШЛЯХИ НІМЦІВ В УКРАЇНІ..... 145

Леся Костюк

*ОСОБЛИВОСТІ МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ НІДЕРЛАНДІВ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ
XX – ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТТЯ*..... 154

Оксана Валіон

*ПРОБЛЕМИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКОНОМІКИ РЕСПУБЛІКИ
БІЛОРУСЬ: НОВІТНІ АСПЕКТИ ОСМИСЛЕННЯ*..... 160

СВІТОВІ ДИСКУСІЇ

Наталія Городня

*ГЛОБАЛЬНА ЧИ ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ? ВПЛИВ КОНЦЕПЦІЙ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА
ВИВЧЕННЯ І ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ*..... 168

Алла Киридон

ГЛОБАЛЬНА ІСТОРІЯ ЯК НАПРЯМ ІСТОРИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ XXI СТ...... 177

МЕТОДОЛОГІЯ. ІСТОРІОГРАФІЯ. ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО

Ярослав Калакура

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЇ ІСТОРИЧНОЇ НАУКИ... 184

Леонід Зашкільняк

ПРО “ВАЖКУ” ІСТОРІЮ ТА ЇЇ ПИСАННЯ (МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАУВАГИ)..... 194

Андрій Мартинов, Тетяна Савчин

*ОГЛЯД ПУБЛІКАЦІЙ МІЖНАРОДНОГО ЗБІРНИКА НАУКОВИХ ПРАЦЬ
“УКРАЇНА–ЄВРОПА–СВІТ” (ДО ПЕРШОГО ДЕСЯТИЛІТТЯ ЗАСНУВАННЯ)*..... 198

Леся Алексієвець, Степан Прийдун

*ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТРАНСФОРМАЦІЇ
ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКО–АТЛАНТИЧНОГО
ПРОЦЕСУ (1991–2015)*..... 207

Микола Алексієвець, Назар Лис

*ДЖЕРЕЛОЗНАВЧІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКОЇ
СПІВПРАЦІ В ОБОРОННО-БЕЗПЕКОВІЙ СФЕРІ (1991–2017)*..... 216

Ірина Смільська

*ДЖЕРЕЛОЗНАВЧА БАЗА СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ’ЄДНАНИХ
НАЦІЙ У МИРОТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ (1992–2014)*..... 221

Василь Блозва

МІСЬКІ КНИГИ ТЕРНОПОЛЯ XVIII СТОЛІТТЯ ЯК ІСТОРИЧНЕ ДЖЕРЕЛО..... 227

УКРАЇНСЬКА І ЗАРУБІЖНА БІОГРАФІСТИКА

Володимир Кравець

*ВАСИЛЬ СУХОМЛИНСЬКИЙ ПРО ОКРЕМІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ
СІМ’ЯНИНА*..... 231

Олена Кравчук

АРСЕН РІЧИНСЬКИЙ: МАЛОВІДОМІ СТОРІНКИ БІОГРАФІЇ..... 239

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ І ЗАРУБІЖНОЇ КУЛЬТУРИ, ОСВІТИ Й НАУКИ

Михайло Юрій, Микола Алексієв

ЗАРОДЖЕННЯ КОЗАЦТВА І ЙОГО НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНОЇ МІСІЇ ЯК
ПОВОРІТ В ЕВОЛЮЦІЇ МЕНТАЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ 249

Володимир Окаринський

“ЧЕТВЕРТА” РЕВОЛЮЦІЯ: ДО ПИТАННЯ ІНТЕЛІГЕНТСЬКИХ ВІЗІЙ
АЛЬТЕРНАТИВНИХ ЖИТТЄВИХ СТИЛІВ ДОБИ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ
1917–1921 РР. 256

Людмила Павлишин

ДІАЛЕКТИКА СУСПІЛЬСТВА І ЛЮДИНИ: СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКИЙ
АНАЛІЗ 274

Галина Петришин

ТИПИ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО МАКРОСЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ ТА ЇХ ВПЛИВ
НА ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ОСОБИСТОСТІ 278

Михайло Юрій, Леся Алексієв

ЕТНІЧНИЙ МЕНТАЛІТЕТ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ 281

Віктор Грушко

ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ СЕМАНТИЧНОГО ТРАКТУВАННЯ ЗНАКІВ І
СИМВОЛІВ НА ФОРМУВАННЯ СВІТОРОЗУМІННЯ І МОДЕЛЕЙ СВІТУ У
РЕЛІГІЙНІ ПЕРІОДИ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА 288

Неля Світлик

ГЕРМАНІСТИКА В УКРАЇНІ 292

Олександр Комарніцький

ОРГАНІЗАЦІЯ ХАРЧУВАННЯ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДІВ УСРР У СЕРЕДИНІ 1930-Х РР. 297

Ruslan Pidstavka, Myroslav Syvyi

CASTLE IN SKALA-PODILSKA: HISTORY AND MODERN TIMES 304

РЕЦЕНЗІЇ ТА ОГЛЯДИ

Володимир Петров

NIKOŁAJ IWANOW. ZAPOMNIANE LUDOBÓJSTWO. POLACY W PAŃSTWIE
STALINA. “OPERACJA POLSKA” 1937–1938. KRAKÓW: ZNAK HORYZONT, 2014.
445 S. 318

ХРОНІКА

Оксана Валіон

ВИХОВУЄМО ЕЛІТУ УКРАЇНИ: 25-РІЧЧЯ ІСТОРИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ У ТНПУ
ІМ. В. ГНАТЮКА 323
ФОТОДЖЕРЕЛА. ... ІСТОРІЯ – ЖИТТЯ КОРОТКА МИТЬ, ІСТОРІЯ – ЛЮДСЬКІ
ТИСЯЧОЛІТТЯ 334

NOTA BENE: МОВОЮ ОРИГІНАЛУ

ІЗ КНИГИ ГЕОРГІЯ КАСЬЯНОВА. PAST CONTINUOUS: ІСТОРИЧНА
ПОЛІТИКА 1980-Х – 2000-Х. УКРАЇНА ТА СУСІДИ. К.: LAURUS, АНТРОПОС-
ЛОГОС-ФІЛЬМ. 420 С. 336

CONTENTS

PREFACE

Lesya Alexiyevets <i>OR WHAT DOES THE HISTORY CREATE</i>	6
--	---

ARTICLES

Volodymyr Misko, Yaroslav Seko <i>THE HISTORICAL EDUCATION IN KREMENETS STATE TEACHERS' INSTITUTE (1940–1951)</i>	15
Tetyana Orlova <i>"THE REVOLUTION OF CLAIMS" AND POST-SOVIET SPACE IN THE MIRROR OF SOCIAL HISTORY</i>	33
Nataliya Romanyshyn, Olena Shkuratenko <i>THE STATE-AND-LEGAL STATUS OF THE TRANSCARPATHIAN REGION IN THE PERIOD BETWEEN TWO WORLD WARS</i>	40
Mykhaylo Yuriy, Lesya Alexiyevets <i>KHRUSHCHOV'S "THAW" AS A RESTORATION OF THE SELF-IDENTIFICATION OF THE UKRAINIAN PEOPLE</i>	51
Larysa Tsybulenko, Hennadiy Tsybulenko <i>THE CONCEPT OF THE CONVEYER DESTRUCTION BASED ON THE REPRESSION IN A POLISH VILLAGE NOVOPETRIVKA, KHERSON REGION</i>	61
Serhii Humennyi <i>THE ILLEGAL MIGRATION AS AN ELEMENT OF THE SOCIO ECONOMIC REALITY OF THE TARNOPOL VOIVODESHIP OF THE REPUBLIC OF POLAND (1921–1939)</i>	70
Antonina Voloshenko <i>THE SYSTEMIC CORRUPTION IN UKRAINE: CAUSES OF INEFFECTIVE COUNTERACTION</i>	77
Lubov Lytvyn <i>SOCIAL ENTREPRENEURSHIP: THE ESSENCE AND FEATURES OF FORMATION IN UKRAINE</i>	86

UKRAINE IN THE SYSTEM OF INTERNATIONAL RELATIONS

Ihor Datskiv <i>THE FORMATION OF THE DIPLOMATIC RELATIONS OF P. SKOROPADSKY'S HETMANAT WITH THE QUATERNARY UNION STATES</i>	89
Mykola Alexiyevets, Nazar Lys <i>THE COOPERATION OF UKRAINE AND THE REPUBLIC OF POLAND IN THE DEFENSE-AND-SECURITY SPHERE: HISTORIOGRAPHY OF THE PROBLEM (1991–2017)</i>	97
Stepan Vasylyshyn <i>TENDENCIES AND PROBLEMS OF COLLABORATION IN THE ECONOMIC SPHERE BETWEEN UKRAINE AND THE REPUBLIC OF BELARUS IN CONTEMPORARY CONDITIONS (2010–2014)</i>	103

PROBLEMS OF THE WORLD HISTORY

Olexandr Snama <i>N. MACHIAVELLI'S CONCEPT "LOSTATO" AND OVERCOMING THE LOGOCRACY IN THE SPHERE OF THE STATE THOUGHT IN THE EPOCH OF MIDDLE AGES</i>	111
--	-----

Ludmyla Chekalenko	
<i>SECURITY POLICY OF THE FRENCH REPUBLIC</i>	125
Svitlana Orlyk	
<i>THE CRISIS OF INTERNAL TRADE IN GALICIA AND BUKOVINA WHICH WERE OCCUPIED BY RUSSIA IN THE PERIOD OF WORLD WAR I AND ITS INFLUENCE ON THE FOOD MARKET</i>	135
Volodymyr Vasylichuk	
<i>HISTORICAL WAYS OF GERMANS IN UKRAINE</i>	145
Lesya Kostyuk	
<i>THE FEATURES OF MIGRATION POLICY OF THE NETHERLANDS IN THE SECOND HALF OF THE 20TH – THE BEGINNING OF THE 21ST CENTURY</i>	154
Oksana Valion	
<i>PROBLEMS OF THE COMPETITIVE ABILITY OF THE ECONOMY OF THE REPUBLIC OF BELARUS: NEW ASPECTS OF OBSERVATION</i>	160

WORLD DISCUSSION

Nataliya Gorodnya	
<i>GLOBAL OR WORLD HISTORY? THE IMPACT OF GLOBALIZATION CONCEPTS ON A STUDY AND TEACHING HISTORY</i>	168
Alla Kyrydon	
<i>GLOBAL HISTORY AS A DIRECTION OF HISTORICAL STUDIES OF THE 21ST CENTURY</i>	177

METHODOLOGY, HISTORIOGRAPHY AND SOURCE STUDIES

Yaroslav Kalakura	
<i>METHODOLOGICAL APPROACHES TO THE CONCEPTUALIZATION OF HISTORICAL SCIENCE</i>	184
Leonid Zashkilnyak	
<i>ABOUT “DIFFICULT” HISTORY AND ITS WRITING (METHODOLOGICAL COMMENTS)</i>	194
Andriy Martynov, Tatiana Savchyn	
<i>THE REVIEW OF PUBLICATIONS OF THE INTERNATIONAL COLLECTION OF SCIENTIFIC WORKS “UKRAINE–EUROPE–WORLD” (TO THE FIRST DECADE OF FOUNDATION)</i>	198
Lesya Alexievets, Stepan Pryidun	
<i>THE THEORETICAL-AND-METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF THE STUDY OF UKRAINE’S FOREIGN POLICY TRANSFORMATION TO THE EUROPEAN-ATLANTIC PROCESS (1991–2015)</i>	207
Mykola Alexiyevets, Nazar Lys	
<i>THE SOURCES OF RESEARCH OF THE UKRAINIAN-AND-POLISH COOPERATION IN THE DEFENSE-AND-SECURITY SPHERE (1991–2017)</i>	216
Iryna Smilka	
<i>THE SOURCE BASIS OF THE COOPERATION OF UKRAINE AND THE ORGANIZATION OF THE UNITED NATIONS IN THE PEACE-MAKING ACTIVITY (1992–2014)</i>	221
Vasyl Blozva	
<i>CITY BOOKS OF TERNOPIL OF XVIII CENTURY AS A HISTORICAL SOURCE</i>	227

UKRAINIAN AND FOREIGN BIOGRAPHY STUDIES

Volodymyr Kravets	
<i>VASYL SUKHOMLYNSKYI’S IDEAS ON SOME ASPECTS OF THE FAMILY MAN FORMATION</i>	231

Olena Kravchuk

ARSEN RICHINSKY: THE LITTLE-KNOWN PAGES OF BIOGRAPHY.....239

UKRAINIAN AND WORLD CULTURE, SCIENCE AND EDUCATION

Mykhaylo Yuriy, Mykola Alexiyevets

THE BIRTH OF THE COSSACKS AND ITS NATIONAL LIBERATION MISSION AS A TURN IN THE EVOLUTION OF THE MENTALITY OF THE UKRAINIAN PEOPLE 249

Volodymyr Okarynskyi

“FOURTH” REVOLUTION: TO THE QUESTION OF INTELLECTUAL VISIONS OF ALTERNATIVE LIFESTYLES DURING THE PERIOD OF UKRAINIAN REVOLUTION OF 1917–1921 256

Ludmyla Pavlyshyn

THE DIALECTICS OF A SOCIETY AND HUMAN BEING: SOCIO-PHILOSOPHICAL ANALYSIS..... 274

Halyna Petryshyn

TYPES OF SOCIAL AND CULTURAL MAKROENVIRONMENT IN UKRAINE AND THEIR INFLUENCE ON THE FORMATION OF VALUE ORIENTATIONS OF THE PERSONALITY .. 278

Mykhaylo Yuriy, Lesya Alexiyevets

ETHNIC MENTALITY AND ITS FEATURES..... 281

Victor Grushko

FEATURES OF THE INFLUENCE OF THE SEMANTIC INTERPRETATION OF SIGNS AND SYMBOLS ON THE FORMATION OF WORLDVIEW AND MODELS OF THE WORLD IN THE RELIGIOUS PERIODS OF THE SOCIETY DEVELOPMENT 288

Nelya Svitlyk

GERMAN STUDIES IN UKRAINE..... 292

Olexandr Komarnitskyi

THE ORGANIZATION OF THE STUDENTS' NUTRITION IN PEDAGOGICAL EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF THE USSR IN THE MIDDLE OF THE 1930S..... 297

Ruslan Pidstavka, Myroslav Syvyi

THE CASTLE IN SKALA-PODILSKA: HISTORY AND MODERN TIMES 304

REVIEWS

Volodymyr Petrovov

NIKOLAY IVANOV. THE FORGOTTEN GENOCIDE. THE POLES IN STALIN'S STATE “THE POLISH OPERATION” 1937–1938. KRAKOV: SIGN HORIZON, 2014. 445 P. 318

NEWS

Oksana Valion

WE EDUCATE THE ELITE OF UKRAINE: THE 25th ANNIVERSARY OF THE HISTORY DEPARTMENT IN VOLODYMYR HNATYUK NATIONAL PEDAGOGICAL UNIVERSITY IN TERNOPIL 323

PHOTO SOURCES..... HISTORY IS A BRIEF MOMENT OF LIFE, HISTORY IS A HUMAN MILLENNIUM..... 334

NOTA BENE: IN THE ORIGINAL

FROM THE BOOK BY **GEORGIY KASIANOV**. *PAST CONTINUOUS: HISTORICAL POLICY IN 1980es – 2000 YEARS: UKRAINE AND ITS NEIGHBOURS*. K:LAURUS. 420 P. 336